

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Poglavje o visokih plačah.

Navada je v vsem meščanskem svetu, da se gleda na »visoke plače« delavcev. Kadar se gospodje upravni svetniki kake delniške družbe pogovarjajo o najnovejših borznih kupcijah, kadar se aristokratje v kake igralnici zabavajo pri igri, kako z veseljem povpisujejo cene živilom, in ako so v svilo oblečene in dobro rejene dame naše buržoazije, katerih bujne oblike še niso videle slabih časov pomankanja maščobe, izmenjale naslove svojih tihotapskih poslov, tedaj se pogovor vedno le obrne tudi na »visoke plače«. Vedno lahko slišimo, kako predrzni in prešerni so postali delavci, kako nesramno visoke cene so zahtevali, kakor da bi bili delavci pravi vojni dobičkarji. In vse je ogorčenje, da se delavstvo v času, v katerem mora uboga buržoazija pogrešati najboljše stvari, kakor francosko peneče vino, ruski kaviar, londonske klobuke in pariške obleke, še upa staviti vedno drznejše zahteve.

Kako je v resnici s plačami? Vedno govore nekateri le o razmeroma visokih mezdah, katere vleče par tisoč najbolje kvalificiranih delavcev v vojni industriji. Pozabljajo pa, da so take visoke mezde to celo v vojni industriji izjeme, v drugih industrijskih panogah pa jih sploh ni najti. Pri večini delavcev delovni zaslužek v vojnem času sploh ni poskočil, temveč padal. N. pr. vzemimo zaslužke delavcev in delavk v predilnicah in tkalnicah, v steklarnah in sličnih strokah ali primerjajmo delavske dohodke v državnih obratih ali v državnem gozdarstvu!

Gotovo, tudi tukaj so mezde od leta 1914 poskočile. Toda njihovo zvišanje je zaostalo za naraščanjem cen za živila! Pravi zaslužek, realni zaslužek večine delavcev je danes nedvomno mnogo, mnogo nižji, kakršen je bil leta 1914. Statistika dokazuje, da je vojna strašno prizadela delavstvo. Izkazni bolniških blagajen kazujejo veliko naraščanje obolenj in umrlosti. Uradna poročila dokazujejo, kako ržna je umrljivost otrok. Najslabši simptom človeške bede pa je narastek kriminalnih slučajev.

Vsak dan moremo sedaj videti pred sodnijo, etično po vsej Avstriji dobre družinske očete, ki so sivi v časti, ki so vse svoje življenje posvetili preživljanju žene in otrok in ki v policiji in sodniji nikdar niso imeli opravila, pa so sedaj obtoženi in obsojeni radi tatvine živil! Stotisoči danes niso v stanu, da bi s poštenim delom preživeli svoje družine. Tisoč jih podleže poizkusom, da si vzame od preobilice drugih, da potolaži lakoto svojih otrok! Vojna nas je potisnila nazaj v one že davno minule čase, v katerih so se tesno družili delo, beda in zločin. Nobene strašnejše obsodbe ni proti času, v katerem živimo, kakor je dejstvo, da se danes sedaj more in žene, ki so bili do 40., do 50. leta neomadeževani, ki so se celo svoje dolgo življenje preživljali kot poštene, v krogu svojih tovarišev ugledni delavci, obsojati radi — tatvine živil! To se ne dogaja samo po velikih mestih, temveč tudi po manjših krajih. V resnici treba je popolnega neznanja ljudskega življenja, lahko miselnega napuha naše buržoazije, ako se govori o »visokih plačah«!

Seveda, ugovarjali nam bodo, da so mislili le na mezde v vojni industriji. Velika delovna potreba v vojni industriji je navila plače. Sicer je res, da so mezde v municijski industriji višje kakor pri tekstilni industriji. Ako se zatrjuje, da je bogatega blagoslova, ki ga je izlila vojna na kapital kovinske industrije, deležen le majhen del delavstva, ali ako se misli, da so plače delavstva le približno poskočile v enakem razmerju kakor cene živilom, tedaj ne dokazujejo te trditve ničesar drugega kakor čudovito neznanje.

V Nemčiji, na Angleškem, na Francoskem so plače v vojni industriji v prvih vojnih letih v resnici hitro poskočile. Delovni trg je bil vsled vpoklicev prazen, delovna potreba v vojni industriji pa zelo velika; podjetniki so preplačevali, samo da so mogli dobiti delovne moči. In tekma podjetnikov je navijala plače. Sicer je država tam končno tudi postavila meje skakanju cen, s tem, da je orhejila s posebnimi postavami prostost delavcev. Na ta način je tudi tam prečevala dviganje delovnih plač. Toda to se je zgodilo šele, ko se je dosegel precejšen plačilni stalež. Drugače v Avstriji. Tu je bila prostost delavcev v vojni industriji že od prvega vojnega dne odpravljena z vojnodajatvenim zakonom. Kar so v Nemčiji in na Angleškem odredili šele v tretjem vojnem letu, smo imeli pri nas že prvi vojni dan ob neprimerno tršem zakonu. Pod železnim pritiskom zakonitega siljenja so se morali delavci v prvih treh vojnih letih zadovoljiti s plačilnimi povizi, ki niso v nikakršnim razmerju s podraženjem živil. Šele izza maja 1917, izza velikega gibanja v dunajski vojni industriji, izza pritiska strokovnih organizacij so plače nekoliko hitreje poskočile. Toda to se je zgodilo šele v zadnjem letu, ko je podraženje živil še hitreje naraščalo, kakor prej. Nobenega dvoma ni, da bi moglo zvišanje plač korakati z naraščanjem živiliških cen.

Oglejmo si, kako živi tak delavec v vojni industriji ob »visokih plačah«! Vzemimo n. pr. družinskega očeta, ki zasluži 120 kron na teden. Mož mora skrbeti za ženo in štiri otroke. Družina je ob delavnikih opoldne v vojni kuhinji. Delavec plača za opoldansko kosilo za šest oseb na dan 10.80 K, na teden tedaj 64.80 K. Za stanovanje plača 12 K, za bolniško blagajno 2.50 K. Izdal je potemtakem že 79.30 K. Od svojega tedenskega zaslužka mu ostane še 40.70 K. Treba je iz tega plačati še zajutrek in večerjo za šest ljudi in sedem dni, v nedeljo poleg tega še kosilo opoldne, potem prispevek za strokovno organizacijo, časopis, šolske potrebščine za otroke, par cigaret zase. Končno mora pri štirih nedorastlih otrocih kljub največji štedljivosti tudi enkrat dati popravljati par čevljev in kupiti par kosov perila. In sedaj povejmo, kako naj mož vse to poplača s 40 K. Če bi tudi dobil vse to po zakonito določenih najvišjih cenah! Da bi pri oduhu naenkrat kupil malo masti ali krompirja, kakor se to vsej buržoaziji zdí samoočebno, mož niti misliti ne sme, tudi ne, če vidi danadan svoje otroke, kako postajajo bolj suhi in bledi! Družina živi tedaj ob dozdnevno »visokih plačah« nedvomno mnogo slabše, kakor je živela v miru. Govoriti tedaj ni treba o »visokih plačah«! Da se v času, ko država sama zmanjšuje bankovcem z velikansko izdajo njih pravo vrednost, delavcem mora in bo moralo dati več tiskanega papirja, čim več bankovcev se izda, čim nižje pada kupovalna vrednost bankovcev, je popolnoma umevno. Toda vse to ne izpremeni dejstva, da delavci dandanes žive neprimerno slabše, kakor so živeli prej. Vojna je strašno osirotela vse delavstvo. In prazno govorjenje o »visokih plačah« v hudem pomankanju izziva preziranje.

Karl Linhart.

Bilo je — če se ne motim — leta 1900. V Pragi sem v dijaškem društvu »Slavija« pregledoval socialistične in anarhistične liste. V berlinskem »Neues Leben« sem opazil članek, ki je bil podpisan: »Abditus — Laibach«. Članek je pisal o ljudskih masah. Delavce je članek proglasil za »geistig tiefstehendste Menschen«, ki jih je treba povzdigniti itd. Mojo pozornost seve je vzbudil posebno radi tega, ker je bil avtor iz moje — Ljubljane! Koj sem se obrnil na

češko federacijo anarhistov, in po dolgih ovinkih se mi je skrivnostno povedalo z vso zaupnostjo, da je ta Abditus — dijak Karl Linhart, Ljubljana, Tržaška cesta 24. Ob prvih počitnicah sem v domovini poiskal to hišo in kmalu je stal pred menoj mlad fant, majhne postave z veliko črno kravato, s cvikerjem ter — viržinko v ustih: »jaz sem Linhart — kaj želite«.

Pogovorila sva se v marsičem, glavno seve o anarhizmu, socializmu itd. Prebral mi je tudi nekaj svojih nemških pesmij. Linhart je že stal v vrstah socialne demokracije. Na nekem shodu na Glincah, ki se je vršil po predsedstvom starega »ate« Železnikarja, sta govorila kot referenta K. Linhart in Abdetič (sedanji Abditus), oglašil sem se proti njima in vnela se je zanimiva debata, koje posledica je bila, da smo se sprijaznili in jeli skupaj delovati. Sodrug Železnikar, zlata in poštena delavska korenina, je imel v Šelenburgovi ulici svojo krojačijo. Tam smo se shajali, če je bilo treba kak shod ali kaj takega. Lokal za društvo je bil takrat pri Šikcu, nasproti sedanje gostilne pri Panju. Hiše sedaj ni več.

Linhart je studiral realko, bil je nadarjen učenec, ali dostudiral ni, ker je začel politizirati. Seznanil se je z delavskimi zaupniki, glavno s strojarjem Hajejem. Rokom Drogenikom in Železnikarjem, ki so ga navdušili za socializem. Njegova knjižnica je pričala že tedaj, da se je intenzivno in mnogo bavil s socializmom. Po nodu je bil Nemec in je studiral v nemškem oddelku realke. Prof. Binder ga je imel zelo rad in je od mladega dijakka prav mnogo pričakoval. Da je kot Nemec in nemškočuteč dijak dostudiral, bi ga kranjski Nemci visoko povzdignili. Njegov stric je bil znani štajerski deželni nadzornik Linhart. Njegovi bratje so seveda vsi Nemci. Mati živi v Ljubljani.

L. 1901 oz. 1902 bil je Linhart v uredništvu »Slov. Naroda«. Njegovi govori na shodih, njegova predavanja so baje privedla gospo dr. Franjo Tavčarjevo, da mu je preskrbela mesto v uredništvu »Slov. Naroda«. Kjer se je jako dobro in vidno uveljavljal. Slovenščino je imel bolj ljubljansko. Ker se ni kot Nemec v realki učil slovnice, bil je vedno v boju z gramatikco. Kadar je bil njegov sestavek po kakem Slovencu slovnico korigiran — potem je bil res lep. V uredništvu »Slov. Naroda« pa ni bil dolgo, če se ne motim samo 7 — 8 mesecev.

Ko sem bil l. 1902 pri vojakih na Češkem, dobil sem nekega dne — »Naše Zapiske«. Naslov »Naši zapiski« — socialna revija. — Urejuje Karl Linhart. V uvodu — Linhartov slog — je bilo:

»Pred Vami leži prvi zvezek »Naših Zapiskov«. Skromen, enostaven stopa pred Vas, ne v dragocenih obleki, ne v zavoju vinjet in okrasov — proletarsko dete stopa pred Vas. In v duhu že vidimo, kako majate z glavami, kako skeptično prelistavate teh par strani, brez onega lepega veselja, ki ga občutite pri novih pojavih na polju naše domače literature. . .

Eh, ne bodite tako skeptični! Saj bo šlo, ker mora iti!

Moderni svetovni nazor širi svoje zmago vite peroti, precizira vedno natančneje svoje temelje, osvobaja se vedno bolj starih naukov — vibrira že revolucijo, ki jo ima provocirati. Zato pričakujemo tudi mi hladnokrvno uspehe našega malega poizkusa, hladnokrvno, ker vemo, da nas bodo razumeli duhovi, ki znajo in hočejo ceniti delo mlade, doslej neporabljene moči.

Kaj hočemo?

Kitajski zid duševnega konservatizma, ki leži kakor težka mora v dolinah slovenskega gorovja, hočemo pomagati podreti. »Luči — več luči!« je vzkliknil umirajoči Goethe; tudi mi Slovenci potrebujemo luči — več luči! — — —

Socializem prodira zmagovito: ne spi več v debelih knjigah zaprašenih knjižnic — ne, tu je nekaj živega, kar napreduje in raste, kar žene vedno nove cvetove in sadove. In o tem hočemo govoriti. Taborišče vrlih, mladih, krepkih duhov hočemo ustvariti, polna življenja in ekstaze je naša mladina — prostost tej mladini!

Ne bomo obljubovali vse mogoče, ne stopamo pred Vas v obleki prenočkov, duhovnikov in modrijanov. Le par prevzetnih grl Vam pravi: Morda smo optimisti; a če izdamo le par zvezkov, storili smo korak naprej. To naš program.

In če nas doseže usoda ysega živega preje, kakor bi to mislili, če se med Slovenci ne bo mogel vzdržati edini znanstveni socialni list — potem bomo z beraškim ponosom nizozemskega genija Multatulija rekli:

»Slovenci, to ni naša sramota... To je Vaša sramota!«

Urednik K. Linhart je s tem začrtal Našim Zapisnikom pot. Njegovi članki v N. Z. so lepi in temperamentni. Ob smrti Edvarda VH. je napisal izvrsten članek: »Le roi est mort...« Izbrana je njegova studija o gališki kmetijski stavki, o Zoli ter »o dveh smerih v socializmu«.

Linhart je uredil le dve ali tri številke N. Z. Odšel je v Trst v uredništvo »Rdečega Praporja«. — Literarno je takrat sodeloval tudi v almanahu: »Na novih potih«, ki ga je izdala slovenska mladina na Dunaju.

V Trstu je že po naravi precej lahkomiselni mladi mož zašel na pota, ki so ga morala pogubiti. Sodr. E. Kristan je izstopil iz uredništva in odšel na Dunaj. Sodr. J. Kopač je polklical za urednika K. Linharta, ki se je lotil z vso vnemo posla. List je bil žurnalistično dober, izbran, zanimljiv, radikalen — ali napak, slovničnih, tiskovnih — hu, kar groza je bilo. Bili smo se lista. Po 300 slovničnih in tiskovnih napak je bilo v njem. Linhart se kljub vsem opominom ni mogel in ni hotel v tem oziru popraviti. Padel pa je tudi čimdalje bolj v tržaško močvirje... Zapeljivosti primorske luke so bile presilne.

Iz Trsta je prišel v Trbovlje. Ob veliki stavki je podrl vse, kar je stranka v dolgih letih sezidala in kar je še ostalo po znani aferi tajnika Mlakarja...

Stranka je mene določila, da napravim konec Linhartovi samovoljnosti. Podal sem se v Trbovlje. Rudar Šoln, najzvestejši zvestih Linhartovcev v Trb. mi je sporočil na kolodvoru Linh. pozdrav in listek z vsebino: »Čez pol ure — ob 2. odhajam v Ptuj k Štajercu — nerad, ali oženiti se hočem... Oprosti«. Počakal sem na kolodvoru. Prišel je. Ista črna kravata in viržinka! Podala sva si roke. »Usoda je — žal mi je. Najini poti se prižata!« Utrnila se mu je solza. Tudi meni ni bilo prijetno pri srečanju: odhajal je tovariš, odhajal je oni, ki bi lahko bil prvi med nami. — Ni bil tisti dan moj govor bog ve kaj prida. Misli so mi letele za Linhartom, ki ga je stranka s tem dnem definitivno izgubila...

Od tega dne ga nisem videl več. V Trstu so ga objele tržaške sirene ter ga skušale pogubiti, ptujski zrak ga je pa zadušil. Karla Linharta ni bilo več. Samo urednik »Štajerca« in sluga ostudnega Štajerčijanstva je telesno še živel...

In, o ironija usode, par dni potem, ko je bil v avdienci pri cesarju Karlu — je umrlo še njegovo telo...

Nisem nikdar mislil, da mu napišem nekrolog. Za nas je bil mrtev od onega dne, ko je odšel iz Trbovelj. Vsled razmer in ukazov je seve pobijal našo stranko, ali stranka je šla preko vseh napadov kot da Linharta ni več. — Napisal sem te vrstice, ker se mi zdi, da ne škoduje nekaj spominov iz nedavnih dni. Verus.

Politični pregled.

= **Parlamentarni položaj.** V petek so obnovale v parlamentu nemške stranke in sprejele resolucije, v katerih pa se nahaja le pogojna izjava zaupanja ministrskemu predsedniku. Sangvinična interpretacija bi mogla tudi v tem videti pomenljivo dejstvo. Vendar je treba v tem oziru previdnosti. Nesporo je namreč, da prevladujejo danes še med nemško-nacionalnimi strankami radikalni elementi, kar je že razvideti iz groženj s § 14., persekucijami in nasilnimi odredbami. Vprašanje pa nastaja, kaj je močnejše, kaj mora biti v državi silnejše, justament razbesnelega nemškega radikalizma ali enodušna zahteva ljudstva in demokratičnih strank po obnovitvi ustavnega življenja in sklicanju državnega zbora. Računati je, da se bo

do dogodki sedaj nekoliko hitreje razvijali. Parlamentarni krogi pričakujejo, da bo že ta teden padla definitivna odločitev. Nočemo biti pronoki. Toda kakor vse kaže, bo ta odločitev proti Seidljenu.

= **Plenarna seja poljskega kluba** je sklicana na dan 21. junija. Na dnevnem redu je volitev novega klubovega načelnika in poročilo parlamentarne komisije o političnem položaju.

= **Razgovor o poljskem vprašanju.** Ogrski korespondenčni urad poroča: V petek so dospeli v Budimpešto poljski politiki knez Andrej Lubomirski, Adam vitez Jendrzejowicz in državni poslanec dr. vitez Jaworski, da se z vodilnimi ogrskimi politiki posvetojujejo o poljskem vprašanju. Konferenca z ministrskim predsednikom dr. Wekerlejem in z voditelji strank je trajala več ur. Poljski politiki so v soboto zapustili Budimpešto s prepričanjem, da bo Ogrska pravične zahteve poljskega naroda z besedo in dejanjem podpirala.

= **Nov socialistični list na Hrvaškem.** Oseški listi javljajo, da tamošnje državno pravdnštvo ni vzelo na znanje prijave o izdajanju socialističn. lista »Borba«. Stranka je takoj prijavila nov list pod imenom »Radniške Novine«. Odgovorni urednik lista bo sodrug Ivan Galoviac.

= **Rusija in Ukrajina.** Rusko-ukrajinska preliminarne pogodba je bila v petek o polodne podpisana. Pogodba določa v glavnem: konec sovražnosti, olajšanje povratka v domovino, izmenjavo vojnihi vjetnikov, priprave za izmenjavo železniškega materiala, vpostavo trgovskih zvez ter izjavo, da želita obe stranki pri četi mirovna pogajanja.

= **Razorožitev češko-slovaških čet.** Glasom brzojavnega poročila iz Moskve so konzuli ententnih držav pri ljudskem komisariju za vnanje zadeve, Čičerinu, protestirali proti razoroženju češko-slovaških čet ter izjavili, da bi aliranci nadaljnje oviranje teh čet smatrali za sovražen akt, naperjen proti ententi.

= **Glasovi iz Ukrajine.** Glasom kijevskih poročil je ukrajinski minister vnanjih zadev sprejel odposlanstva nekaterih okrožij v guberniji Kursk ter odposlanstva iz Holmsčine in Besarabije, ki so izrazila želje prebivalstva za združenje z Ukrajino. Zlasti zastopstvo iz Besarabije je zahtevalo, da se diplomatičnim putem izposluje odstranitev rumunskih čet iz Besarabije ter da se namesto njih pozovejo avstro-ogrške čete. Besarabija — je izjavilo odposlanstvo — bo v jeseni 1918 zamogla prepustiti pol-drugi milijon pudov žita.

= **Iz italijanskega parlamenta.** Italijanski parlament je v petek nadaljeval debato o proračunskem provizoriju. V debato sta posegla tudi neodvisni socialist Labriolo in oficijelni socialist Casalini. Labriolo ne želi sedaj razgovora o miru ter je razpravljal o pogubnih posledicah za entento, če bi se zmagala Nemčije konsolidirala. Casalini je soglašal s predgovornikom samo v toliko, da odklanja militarizem ter zahteva ukrepov države v prid proletariatu in proti kapitalističnemu izkoriščanju. Finančni minister Nitti je razpravljal o težavnem položaju Italije v gospodarskem oziru.

= **Vojni položaj na zapadu.** Glasom ženevskega poročila »Frankfurter Zeitg.« so napravila zadnja Clemenceauova sporočila francoski zbornici vtisk, da je poraz Francoske neizogiben. Vojaški sotrudniki listov priznavajo resnost položaja in težo odgovornosti za bodoče vojne operacije.

= **Pred obleganjem Pariza.** Z ozirom na ustanovitev obrambnega odbora v Parizu piše »Home libre«: Pariz ni izredno važno mesto samo zato, ker je glavno mesto Francije, marveč pred vsem zato, ker je glavno mesto ententne vojne. Nemcem ni potreba pripovedovati, kako izredne važnosti je Pariz kot strateško središče vseh zveznih armad zapadne bojne črte. Železnice, ceste, prekopi vseh vrst vodijo na vse strani iz Pariza, središča sile francoske inteligence, dela in pomožnih sredstev, kateremu ni enakega. Morebiti je to škodljiva posledica stoletne centralizacije, katere sedaj ni mogoče odpraviti. Pariz je ognjišče našega življenja, katerega moramo z vso silo varovati. Brunet, član obrambnega odbora, izjavlja v »Matinu«: Francija bo žrtvovala vse; storila bo vse, da prepreči obstreljevanje francoskega glavnega mesta, ker bi obstreljevanje Pariza onemogočilo industrijo in tako silno škodovalo narodni obrambi.

= **Osoda nemških kolonij.** Londonski »Daily Erpress« poroča, da se bo novo ustanovljeni

vojni kabinet pečal pred vsem z bodočnostjo nemških kolonij. Ministrski predsedniki angleških kolonij žele, da se to vprašanje reši skupno z angleško vlado. Avstralci zahtevajo, naj se Nemčiji ne vrnejo njene kolonije. Tudi Nemčija ne sme imeti otokov blizu Avstralije.

= **»Doživljamo skrbipolne dni.«** »Arbeiter-Zeitung« piše: Pri pojedini ob letnem sestanku tiskarske zveze 7. t. m. je imel Lloyd George govor, ki ga je pričel s slavospevom Amerikancem in nato nadaljeval? Govor, ki ste me nani pozvali, je posvečen uspehu stvari alirancev. Ako bi zavezniki iz kateregakoli vzroka ne dosegli uspehov, bi bil kaj žalosten ta svet, na katerem bi morali živeti. Ni pretiravati pomena in važnosti bojov, ki jim danes stojimo nasproti. Današnji boj je boj proti pruskemu idealu militarizma, proti njegovemu zaničevanju svobode, njegovemu zaničevanju človeštva sploh. Ako bi danes ne dosegli uspehov, bi bila civilizacija sedanjosti vržena nazaj v najtemnejšo dobo preteklosti. Visoko, žalostno in mučno ceno plačujemo za zmago, alj vsota vse človeške bede, ki jo plačamo za zmago, ne doseže vrednot, za katere gre danes. Doživljamo skrbipolne dni. Tako je, kakor da bi gledali človeka, ki nam je blizu, kako se s strahovito boleznijo bori za svoje življenje, in bi se nam reklo, da naj počakamo poteka krize. Kriza še ni končana, toda z močnim srcem jo premagamo. Ne moremo dopustiti, ves svet ne more dopustiti, da zopet ugasne življenje milijonov ljudi in se opustošijo domovinišča. Za to se borimo. Naša dežela je v preteklosti bojevala velike boje. Vemo, da Ludendorff kladiivo bije po trdi, trdni in dobri kovini, zakaj dobra je ruda v angleških srcih. Ze stoletja se je izkazovala, obnese se še stoletja in zdrži tudi to. Takisto se bo tudi veliki narod onstran Kanala, ta tako srčni narod, nevpogljivo bojevali naprej za svojo prostost in čast svoje domovine. Videl sem Francoza, a nikdar nisem opazil na njegovem obrazu znamenja bojazni. Polni so srčnosti in trdno odločeni, da se bore do zadnjega. Francoska je složnejša kakor kdarkoli. Anglija je složna. Sloga in odločnost sta tisti lastnosti, ki nam jih je sedaj treba. Pokopali smo politična nasprotstva mnenj, ki pa bodo zopet vstala. Ta nasprotstva so pravo bistvo svobode, toda sedaj pa imamo samo en cilj. Malenkosti, ki niso v navadnem življenju brez pomena, izgube svojo važnost, kadar izvedemo, da so nasipi pretrgani in da strahovita poplava pokosi sosedova polja, mu ruši hišo in sili v našo lastno bližino. Takrat pozabimo vse malenkosti in hitimo pomagat, da zajezimo tok. Za to nam gre sedaj. Ko opravimo to, se bomo zopet pečali z drugimi stvarmi, ali drugačni bodo problemi in različne metode. Med tem pa hočemo biti složen narod, složni v odločnosti, da ne odjenjamo. Kakor valolomec hočemo zadržati tok in ga pretrgati.

= **Asquith o položaju.** Asquith je imel v Londonu govor, v katerem je izvajal: Od zadnjega tedna meseca marea dalje se branile alirane čete proti številno nadmočnemu prodirajočemu sovražniku in v največ slučajih ob neugodnih razmerah trdovratno vsako miljo zemlje. Francozi, Amerikanci in Angleži so izkazovali enako neumorno žilavost in enako tožalno tovarništvo. Asquith je rekel, da je bil položaj začetkom vojne zelo resen in da se je takrat dozdevalo, da grozi ena najstrašnejših nevarnosti, ki pa je bila zavrnjena z žemljalnimi in drznimi odbijalnimi udarci. Asquith je nadaljeval: Nemci niso samo po svojih govorih in časopisju, marveč tudi po svojih lekcijah, ki so jih dali Rumuniji in Ukrajini, dokazali, da bi njihova zmaga pomenila smrtno obsodbo za vse demokratične ideale. Angleška država ima armado 7 milijonov mož. Prihodnji teden bo parlament dovolil vojne kredite, ki dosega skoraj vsoto sedmih milijard funtov. Nobenemu ne bo žal za to, kar da. Mi moramo obdržati pred očmi bistvene cilje, katerim smo posvetili pomožne viire države iz proste volje, trdno predričani da jih dosežemo.

= **Angleški mornarji proti Nemcem.** Na skupščini »Imperial Maritim League« je izjavil predsednik Sponcer Wilsonu, da je društvo začelo z odločno propagando po vseh mestih zedinjenih kraljevin, ki meri na to, da angleškemu javnemu mnenju dokaže veliko važnost zahteve, naj se med bodoče mirovne pogoje uvrsti tudi zahteva, po kateri morajo sovražne države povrniti, oziroma nadomestiti ves v času vojne od njih uničeni prostor trgovskih ladij. Wilson je naznanil, da je angleška vlada to zahtevo odobrila.

— **Mehika in Združene države.** Časopisje Združenih držav nastopa ostro proti Mehiki, saj se pojavlja Nemcem prijazna struja. Posebno pozornost in nevoljo je vzbudila v Združenih državah okolnost, ker so zgradili blizu Mehike veliko brezžično postajo.

— **Konferenca japonskih maršalov.** »Daily Telegraph« poroča iz Tokia dne 5. junija: Danes se je vršila v Tokiu konferenca maršalov. Na dan 10. junija je sklicana konferenca feldmaršalov in mornariških admiralov.

Dnevne beležke.

— **Šhod na Viču.** Danes ob pol 9. zvečer se vrši v restavraciji »Amerika« napovedan šhod.

— **Ali ni to preganjanje največjih revežev?** Svojčas je ministrski predsednik Seidler obljubil, da bo dal podrejenim političnim oblastim navodilo in ukaz naj odslej po svojih organih ne odjemajo več ljudem tistih par kilogramov živeža, ki so si ga pridobili za drag denar ali pa z veliko muko in izgubo časa vsled dobrote svojcev ali znancev, ki si utrjujejo od svojih ust, da pomagajo mesrečnemu in stradajočemu svojcu ali znanu. Nekaj časa sem je bilo še precej dobro, ali dogajajo se zopet številni slučajji, da so začeli po kolodvorih zopet preganjati tiste uboge ljudi, zlasti pa tiste, ki donajajo kaj iz Hrvaške. Sedaj pa polislamo! Ljudje stradajo, ker od tega, kar dobivajo od aprovizacije, ne morejo živeti. Doma ni dobiti ničesar ali pa so cene tako visoke, da jih ljudje s skromnimi dohodki ne morejo zmagovati. Ne preostaja drugo, nego da gredo na daljnjo pot, ako nočejo s svojimi družinami poginiti gladu. Izgubljajo par dni časa, morajo trošiti za vožnjo in plačati na Hrvaškem, kar so dobili. A potem jim orožnik na kakki postaji odvzame tistih par kilogramov. Izgubljajo potrpežljivost, zastonj je bila vsa njihova muka, in prihajajo domov praznih rok — žalostni in obupani. Vprašanje nastane sedaj: ali je gospod Seidler izdal na tistem zopet drugačna navodila, ali pa se podrejene oblasti enostavno nič ne menijo za ukaze centralne? Prvo bi bilo zavrtno in hinavsko, drugo pa žalosten znak naroda in nediscipliniranosti v naši politični upravi. Sploh pa, če država ne uredi preskrbe zadostno, je naravnost krivično, če ovina samopomoč.

— **Iz trgovske in obrtniške zbornice kranjske.** Trgovska in obrtniška zbornica kranjska se je predvčerajšnjim sestala na sejo, v kateri se je izvolilo zbornično predsedništvo za leto 1918. Za predsednika je bil izvoljen z vsemi oddanimi glasovi dosedanjí predsednik Ivan Knez, za podpredsednika Ivan Ogrina, za provizoričnega podpredsednika pa Ivan Schrey. Podpredsednik zbornice je bil doslej ravnatelj kranjske stavbene družbe Kamilo Pammer. Z ozirom na premenjeni politični položaj v deželi pa slovenska večina ni več volila Nemca za zborničnega podpredsednika, marveč kandidata druge najmočnejše skupine v zbornici Ivana Ogrina, pripadnika Slovenske ljudske stranke. Sliši se, da je na to izvolitev uplivala tudi okolnost, da se je ravnatelj Pammer pridružil Vsenemcem in odpadnikom, ki so šli dne 25. maja tožiti Slovence pred cesarja. Funkcijska doba pravih članov trgovskih in obrtniških zbornic se je podaljšala do 31. decembra 1918. C. kr. trgovinsko ministrstvo je odobrilo zbornični proračun. Odobrile so se nekatere izpremembe v šolskih odborih in znesek 300 K za trgovski in združni tečaj za podčastnike in prostake, nespodobne za vojaško službo. Zbornični član Josip Perdan je poročal v zborničnem računu za l. 1917 in o 6 zborničnih zakladih za isto leto. Računi so bili odobreni. Zbornični predsednik Knez je pojasnil na vprašanje zborničnega podpredsednika Ogrina, da je prevzela zbornica obveznost ustanoviti za višjo obrtno šolo nekaj ustanov. Zbornica votira nato Rdečemu križu za vojaštvo, ki prihaja iz vojnega vjetništva 300 K, odboru za slepe in invalide 500 kron, upravi zavoda za slepe v Odilienheimu v Gradcu 500 K.

— **Posojilo, dano posestnikom barskih zemljišč** za osuševalna dela, se začne letos vračati, kakor predpisuje § 3. zakona z dne 1. avgusta 1906, dež. zak. št. 16. Tozadevni, v smislu § 4. navedenega zakona od glavnega odbora za obdelovanje barja sestavljeni razdelbeni izkazi so v smislu § 5. tega zakona osem dni pri magistratu na javni vpogled razgrnjeni. Morebitne pritožbe proti vpisu v razdelbeni izkaz ali proti visokosti odmerjenih doneskov je podati deželnemu odboru v 14 dneh po preteku prej označenega osem dnevnega roka. Pritožbe vložiti je pri mestnem magistratu.

— **Prtljaga sme biti težka samo 50 kil.** Železniško ministrstvo je izdalo narečje, da prtljaga ne sme biti

težja kot 50 kg. Vsak komad prtljage mora biti pritrjen in mora imeti naslov potnika in kraj, kamor potuje. To zaradi tega, da se pri izgubah lažje ustreže povpraševanju.

— **Določbe o uvedbi tobačnih kart** v ljubljanskem okraju stopijo v veljavo dne 8. julija, v območju ljubljanskega finančnega ravnateljstva pa 5. avgusta 1918.

— **Ruskega vjetnika je ustrelila vojaška straža** v noči od 11. na 12. t. m., ko so ga zasačili pri tatvini moke na postaji Zalog.

— **Smrtna nesreča.** Dne 12. t. m. jutraj je skočil iz nočnega brzovlaka, ki vozi iz Ljubljane, vojak, ki je pripadal v Zalogu nastanjeni bateriji. Mož je bil v Ljubljani in je hotel priti pravočasno domov. Zmotil se je in je namesto v osebni vlak vstopil v brzovlak. Ko je v Zalogu spoznal svojo zmo, je skočil iz vlaka ter se smrtno ponesrečil. Umrl je med potjo v bolnico.

— **Cenilna komisija.** Je minuli teden presodila v mošenjski občini na Gorenjskem škodo, ki so jo pri sadnem drevju in kozolcih povzročili nemški konji in laški vjetniki. Odšla je nato v Ljubno.

— **Stana** je grozno oškodovala vse pridelke v občinah Draga in Trava v kočevskem okraju, v vaseh Stari in Novi Kot je uničila posebno fižol, proso in krompir. Enako je v Travi uničena koraza. Ljudstvo plaka ob izgubljeni nadi.

— **Snoči je prišel, danes je mrtev.** Iz Dol. Vrtojbe nam poročajo z dne 14. t. m.: Marušič Rudolf se je vrnil z ruskega vjetništva. Šel se je danes v Vrtojbo kopat. Ko se je opral, je bilo slišati dva strela in ljudje, ki so prihajali na mesto, so ga našli mrtvega brez rok in oči ter z luknjo v trebuhu. Na tistem mestu leži še okolo mnogo ročnih granat. Pokojnik je bil star šele 21 let.

— **Ravnateljstvo vojno kreditnega zavoda za južno vojno okrožje** si usoja naznanjati, da se nahajajo njegovi uradni prostori odslej v Celovcu, Villacherstrasse 6 (telefon št. 148).

— **Kolegiji cenzorjev.** Ravnateljstvo vojno kreditnega zavoda za južno vojno okrožje se usoja naznanjati, da so kolegiji cenzorjev oziroma tajništva za Trst, Istro, Dalmacijo in Tirolsko že pričela posloovati: Kolegija cenzorjev za Trst in Istro imata skupni urad v Trstu, v hotelu Bristol. Kolegiji cenzorjev za Kranjsko sedaj še ne posluje, ker njegov tajnik še ni oproščen od voj. službovanja, kar je pa v kratkem pričakovati. Za Tirolsko uraduje tajništvo koleg. cenzorjev v Bozna, Silbergassee 5., za Goriško pa v Gorici, Via Seminario št. 5. Opozarja se, da se ima vse prošnje za posojilo pri temu zavodu vložiti brez izjeme pri svojem pristojnem tajništvu cenzorske kolegije, kjer se tudi dobi vsa pojasnila.

— **Zakasnela pošta.** V soboto nismo prejeli dunajske pošte. Vzrok je bil, ker je v petek, ob poldesetih zvečer na postaji Schlögelmühl pri Dunaju začel goriti vagon municijskega transporta, ki se je razširil še na tri naslednje ter imel za posledico veliko eksplozijo. Ravno ta čas bi imel voziti dunajski brzovlak. Poškodovan k sreči ni bil nihče. Razrušena proga se je naslednjo noč, dne 15. t. m., zopet popravila. Kaj je vzrok tej nesreči, še ni pojasnjeno.

— **Hrvaška operna družba v Trstu** je napravila med tržaškimi občinstvom najboljši vtisk, toliko z opero »Traviata« kolikor s »Tosco«. Kritiki »Lavoratora« trdi, da se v tržaškem Politeamu »Tosca« ni še nikdar tako dobro igrala, kakor jo je sedaj hrvaška družba in v vsakem oziru. Veliko gledališče je vsak večer razprodano. Boljšega uspeha se hrvaški umetniki niso mogli nadejati. Da, glasba in umetnost je mednarodna.

— **Brez kruha je Kotor** že petdeset dni, kakor poročajo cenzurirani hrvaški listi.

— **Na potovanju okrađena.** Ko se je peljala z Dunaja v Semmering je bila grofica Julija Festetičova okrađena. Iz potnega kovčka so ji ukradli za 48.000 K ženske in otroške obleke. Storitve še niso prijeli.

— **Kako se izpolnjujejo razglasi.** Vrhovno vodstvo enajste armade je izdalo dne 28. marca 1918 povelje, v katerem razglasa glasom cesarske odredbe, naj se uporabijo do leta 1871. rojeni vojaki le v zaledju, do leta 1874. rojeni pa le v etapnem ozemlju. Pri enajsti armadi bi bili morali vojaki 1870. letnika priti do 31. maja v zaledje. Dne 15. maja je odšlo 25 moč., določenih v zaledje, k vojaškemu zbirališču. Tu je bilo zbranih že okolo 4000 vojakov iste starosti. Deset dni so morali čakati pod skrajno neugodnimi razmerami, upali so da pridejo v zaledje. Dne 26. maja pa niso prišli v zaledje, temveč na najbolj nevarno mesto bojišča. Od teh je prosilo 492 moč., naj jim dajo primernejše, ces. naredbi odgovarjajoče opravilo; tedaj pa je prišel polkovnik s tremi častniki in 40 močmi, ki so obkrožili vojake in razglasili nad njimi preki sod. Vseh 492 vojakov so porazdelili dvema bataljonoma na bojišču. Že med potjo do po-

stojank je padlo v artiljerijskem ognju 39 moč. Upamo, da bo zadeva preiskana.

— **Na Jesenicah** je v savski tovarni padel 46 let staremu delavcu Blažu Krajncu težak model na levo nogo, katero mu je zmečkal.

— **Male obešajo.** . . . Neka trgovka je bila obsojena na globo 30 K, ker je leta 1916 prodala dekagram šunke za 20 vin, mesto za 19 v. — Da, da, tako je. Male zločince obešajo, pred velikimi se priklanjajo, ker se jih boje . . .

— **Gos za 480 K je prodajala na trgu** v Ml. Boleslavi neka okoličanka. Gos, ki je tehtala 8 kg, torej kg za 60 K, so zaplenili in nesramno oduhuinjili kaznovali. Da daleč smo prišli!

— **Kako poroča zagrebški največji list »Obzor«**, naj služi to-le v dokaz: Dne 10. t. m. je pisal, da tržaški list »Lavoratore« ni napisal niti besede o hrvaški operni družbi iz Zagreba. Dne 12. t. m. pa isti »Obzor« prinaša v celoti kritiko. G. Zuccolija, objavljen v »Lavoratoru« o hrvaški operi. Kdo bo še trdil, da »Obzor« ni najbolj informativen hrvaški list.

— **V Zagrebu gradijo barake za tučce.** V Zagrebu primanjkuje prenočišč. Zato je začela mestna občina graditi barake, v katerih bo našlo prenočišče do 166 oseb.

Vojna.

Naša ofenziva proti Italiji.

Dunaj, 15. junija. Uradno se razglasa: Danes jutraj je topovski ogenj v mnogih odsekih južozapadne fronte silno narasel. Na albanski fronti so se včeraj ponovni, z uporabo rezerv izvršeni napadi Francozov severozapadno Sinaprente izjalovili z velikimi izgubami.

Dunaj, 15. junija popoldne. Uradno se razglasa: Naše armade so danes dopoldne tako na visoki planoti Sedmih občin, kakor tudi preko reke Piave udrlje v sovražne črte. Glasom vesti, dospelih do opoldne, je ostalo 10.000 ujetnikov (Italijanov, Angležev in Francozov) v naših rokah. Uplenili smo mnogo topov.

Dunaj, 16. junija. Uradno se razglasa: Včeraj jutraj so ob Piavi in na obeh straneh Brente naše armade po večurnem litem artiljerijskem ognju napadle Italijane in njihove zaveznike. Armadna skupina generalfeldmaršala Borojeviča je na številnih mestih izsilila prehod čez visoko naraslo reko Piave. Aradni zbori generalnega polkovnika Wurma so v srditem boju premagali sovražni odpor pri San Dona di Piave in ob obeh straneh železnice Oderzo-Treviso ter v široki fronti zavzeli italijanske pozicije. Čete generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa so se v presenetljivem naskoku polastile obrambnih naprav na vzhodnem robu Montella ter vdrlje v to višinsko ozemlje. General kavalrije knez Schönburg je bil od sovražne granate ranjen, ko je njegov armadni zbor prekoračil reko. Število vjetnikov ob Piavi znaša nad 10.000 moč. Uplenili smo 50 topov.

Tudi prvi naskok ob Brenti je bil uspešen. Zlomivši žilavi sovražni odpor so naše čete v kljub težavnemu ozemlju prodrle do tretjih sovražnih črt, pri čemer je ostalo 6000 Italijanov, Francozov in Angležev v naših rokah. Uspeh pa smo zamogli le deloma obdržati. Vzhodno Brente smo se morali z gore Raviero zopet umakniti pred nadmočnimi napadi z boka, dočim so Italijani na severnem pobočju Monte Grappa brez uspeha naskakovali in napadali naše bataljone, ki so vrdli v prve italijanske črte. V gozdnatem ozemlju Sedmih občin so naši polki zadeli ob napadno skupino, katero so aliranci že poprej bili nastavili za napad. V protinapadu smo morali en del osvojenega ozemlja zopet opustiti. Pri Rivi, v odseku majorja nadvojvode Maksimilijana, smo iztrgali Italijanom goro Dosso Alto. V ozemlju Adamello so preizkušene gorske kompanije v naskoku vzele 3400 metrov visoki Coeno di Cavento, kjer smo vjeli 100 Italijanov in uplenili tri sovražne topove.

V Albaniji smo dne 14. junija zavrtili ponovne napade Francozov v dolini Devoli.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 15. junija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadna skupina kraljeviča Ruprechta:** Živahno poizvedovalno delovanje. Južozapadno Merris smo vjeli znatno število Francozov. Močni sovražni sunki ob Anceri so bili zavrnjeni. Na obeh straneh Somme proti večeru naraščajoči topovski ogenj. — **Armadna skupina nemškega cesarjeviča:** Južozapadno Noyona krajevni boji. Artiljerijski ogenj popušča, narašča pa južno od Aisne. Ponovni infanterijski napadi na naše črte v gozdu Villers-Coterets so bili z velikimi izgubami odbiti. — V zadnjih bojih smo vjeli 48 častnikov in nad 2000 moč. — Vzhod: Nad 10.000 moč. ruske tolpe, ki so se v smeri iz Jejska izkrcale na severni obali Azovskega morja ter prodirale za napad na Taganrog, so bile skoraj popolnoma uničene. Sovražni oddelki, ki so skušali uiti na čolnih in plaveh, so bili v vodi postreljeni.

Berlin, 16. junija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadna skupina kraljeviča Ruprechta:** Jugozapadno Merrisa in severno Bethune, kjer so bili Angleži vdrli v naše prve črte, smo vse napade v bližinskem boju zavrnili. Na ostali fronti le poizvedovalno delovanje. — **Ar-**

madna skupina nemškega cesarjeviča: Na bojišču zapadno Noyona manjši infanterijski boji. Južno Aisne traja živahno bojno delovanje dalje. Francoske napade na Domiers smo v protinapadu zavržili; istotako se je izjalovilo proti našim črtam v gozdu Villers-Cotterets naperjeni napad ob velikih izgubah. Poročnik Wenckloff je izvojeval svojo 34. zračno zmago.

Poročilo italijanskega vojnega vodstva.

Rim, 16. junija. »Agenzia Stefani« poroča: Glasom poročil ministrskega predsednika Orlando v italijanskem parlamentu je položaj na bojišču ob osmih zvečer bil naslednji: Bitka se srdito nadaljuje. Sovražni pritisk na vseh točkah napadalne fronte od visoke planote asiaške tje do morja je še vedno enako močan. Žilavi odpor naših hrabrih čet zadržuje sovražnika, da ne more prekorajčiti črte najhujšega odpora. Bitka na prvi črti se nadaljuje z menjajočim se uspehom. Naše čete so izvršile nekoliko protinapadov, ki so imeli deloma uspeh.

Angleško poročilo.

London, 16. junija. Na italijanski fronti se je pričel danes avstrijski bombardement na celi črti od morja do Adiže. Sledili so infanterijski napadi, ki so trajali cel dan. Angleško fronto so napadle štiri avstrijske divizije. Na desnem krilu se je napad popolnem ponesrečil, na levem krilu je vdrl sovražnik v širini 2500 yardov in v globini 1000 yardov v naše pozicije. Boj traja dalje. Sovražne izgube so velike.

Zadnje vesti.

Notranjepolitični položaj.

Dunaj 16. junija. V poučenih parlamentarnih krogih se zatrjuje, da je pretežna večina članov Seidlerjevega kabineta odločno mnenja, da se ne sme zapustiti ustavna pot, četudi bi se sedaj ne dalo omogočiti zasedanje parlamenta, in da ne sme nastopiti niti stanje ex lex, niti uporaba § 14. Vlada mora odstopiti, ali pa razpustiti zbornico, če se ji ne posreči dobiti večine za državne potrebščine in njen nadaljni obstoj. Ti člani ministrstva so sklenili, podati demisijo, če bi ministrski predsednik ne pritrdil temu stališču. Če se položaj razvije v tej smeri, bo vitez Seidler poskusil z rekonstrukcijo kabineta ter bo izpraznjene portfelje ponudil vodilnim nemškim poslancem. Zatrjuje se nadalje, da bi kabinet v tem slučaju dobil odločno političen značaj in bi na podlagi § 14. v narodnem oziru ukrenil dalekosežne odredbe. Z vso gotovostjo se nadalje poroča, da je ministrski predsednik nemškim strankam dal odločno obljubo, da se še tekom tega meseca razglasi naredba glede okrožnega sodišča v Trutnovicah.

Praga 16. junija. V čeških parlamentarnih krogih se povdarja možnost, da odstopi ves Seidlerjev kabinet. Sledila bi mu baje vlada, ki bi imela izključno uradniški značaj.

Gonja proti goriškim beguncem.

Dunaj, 15. maja. Danes dopoldne so bili pri minist. predsedniku poslanci dr. Waldner, dr. Sylvester, Einspinner in Marckhl ter so zahtevali od vlade, da stori potrebne ukrepe in odstrani nemudoma iz Stajerskega tiste elemente iz begunskih krogov, ki vplivajo s svojimi panslavističnimi agitacijami (!) na javne razmere. Obenem zahtevajo, da se nemudoma odpošljejo begunci onih krajev, ki so prosti sovražnika, v njih domovino, radi otežkočenih prehranjevalnih razmer. Ministrski predsednik je vzel to zahtevo na znanje in obljubil uradne ukrepe.

Vladni pritisk na Hrvaškem.

Zagreb 16. junija. Hrvatsko časopisje je dobilo ferman, da ne sme razpravljati o jugoslovanskem vprašanju niti omenjati poročil in razprav v avstrijskih ali ogrskih listih o tem vprašanju. Posameznosti budimpeštanske konference s hrvatskimi politikami so bile strogo zaupne, tako da se o teh razgovorih nič zanesljivega ne

more poročati. Toliko pa je gotovo, da so nasveti Wekerlejevi bili takšni, da jim hrvatsko-srbski zastopniki niso mogli pritrditi, marveč so zahtevali primeren odlog, da se o Wekerlejevih predlogih zamorejo posvetovati v izvršnem odboru koalicije.

Demisija bolgarskega kabineta.

Sofija, 16. junija. Ministrski predsednik dr. Radoslavov je podal včeraj kralju demisijo celega kabineta. Kralj je demisijo sprejel ter ministrom naročil, da ostanejo na svojih mestih, dokler ne bo sestavljeno novo ministrstvo.

Italijanska zbornica in avstro-ogrsko ofenziva.

Curih, 15. junija. V današnji seji italijanske zbornice je naznanil minist. predsednik Orlando številno zbranim poslancem, da je začel sovražnik danes ponoči ofenzivo. Lahko rečemo, da je zapletena v boj cela fronta. Ob treh zjutraj je otvoril sovražnik bitko s silnim artiljerijskim ognjem, ki mu je sledil ob 7. infanterijski napad na celi črti. Zadnje vesti so dosele ob 1. popoldne in pravijo, da so se upirale italijanske čete hrabro in junaško. Min. predsednik je nadaljeval: Resnost velike bitke ne dovoljuje nobenih bahanj, ki niso primerna častitemu značaju italijanskega naroda. Lahko rečem, da nisem nikdar dvomil o pogumu in zvestobi naših vojakov. (Zbornica je ponovno navdušeno odobrvala ministrske izjave). Poslanec Chiaradia s Furlanskega je izjavil v svojem imenu in v imenu častnikov iz zasedenih dežel, da ne bodo nikdar pripustili miru, ki ne bo zadovoljil vseh pravičnih zahtev. Končno je poslal vsem italijanskim vojakom svoj pozdrav.

Mirovno vprašanje.

Geneve, 15. junija. »Homme libre« piše, da je sprejel Clemenceau delavske zastopnike in jih zagotovil, da ne bo nikdar oviral mirovnega razgovora s sovražnikom. Dejal je, da je vnet pristaš politike narodne časti, pa tudi politike politične možnosti. Dalje je izjavil Clemenceau, da je treba slediti zgledu sovražnika in skušati doseči odločitev na bojišču pod vsemi okoliščinami še letos.

Geneve, 16. junija. »Homme libre« zahteva, da naznani Nemčija aliirancem svoje mirovne pogoje. Francija je pripravljena, poslušati nemške mirovne predloge, ki bodo pripravili mir. Socialistična »Humanité« meni, da je pisal ta mirovni članek Clemenceau sam.

Rusija odredila delno mobilizacijo.

Moskva 16. junija. Sovjet ljudskih komisarjev je odredil delno mobilizacijo v Rusiji. V vzhodnih in sibirskih gubernijah ter v kozaškem ozemlju orenburškem in sibirskem so poklicani pod orožje vsi moški letnikov 1893 do 1896, ki so delavci ali kmetje ter niso zaposleni v kakem obratu ali kot dninarji. Ljudskemu komisarju za vojne zadeve Trockemu, je poverjena izvršitev te naredbe. — Nadaljna naredba odreja razpust od delka »Rusija« češko-slovaškega narodnega sveta, ki se je bil postavil v službo protirevolucionarne propagande.

Dogodki v Rusiji.

Moskva, 16. junija. Kakor poroča brzojavna agencija, so z ozirom na razglasitev vojnega stanja v Moskvi vsled odredbe ljudskega komisarja za vojno ustavljeni vsi meščanski časopisi. — Naredba vlade odreja, da se ure v Moskvi in v celi Veliki Rusiji za dve uri pomaknejo naprej.

Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja.

Kijev 16. junija. Pogodba o premirju med Rusijo in Ukrajino je bila danes razglašena. V včerajšnji skupni seji delegatov se je razpravljalo o določitvi meje. Rusko zastopstvo zahteva, da o tem odloči splošno svobodno ljudsko glasovanje na narodopisni podlagi. Ukrajinski zastopniki dopuščajo glasovanje le v izjemnih spornih slučajih, v kolikor ti ne ogrožajo skupnih interesov in državnega organizma. Sporazumljenje se ni doseglo.

Guillaumat pariški guverner.

Pariz, 16. jun. Guillaumat, poveljnik orijentske armade, je bil imenovan za vojaškega guvernerja v Parizu.

Letalski napad na Pariz.

Pariz, 16. junija. »Agence Havas« poroča, da je sinoči več sovražnih letalskih skupin plulo proti Parizu. Nekoliko letal je vključljub letnemu obrambnemu ognju dospelo nad Pariz. Vrgli so na mesto več bomb, ki so zahtevale človeške žrtve.

Angleški nabori.

London, 16. junija. Ministrstvo za narodno službo bo vpoklicalo 49, 50 in 51 letne može pod zastavo.

Angleški vojni krediti.

Amsterdam, 14. junija. Iz Londona prihaja vest: Zakladni kancler bo predložil v torek v spodnji zbornici kreditno predlogo 500 milijonov funtov (12 milijonov kron). Skupni znesek med vojno dovoljenih kreditov znaša dosedaj 743 milijonov funtov.

Aprovizacija.

Iz petkove seje mestnega aprovizačnega odseka. Pretekli teden se je razdelilo moko za kuho in so jo prejeli vsi okraji in stranke. Prihodnji teden se razdeli na izkaznice po četrt kilograma fižola. Fižol je prvovrsten in se bo prodajal po 2 K 40 vin. kilogram. — Za okroglo 20 dni imamo dovolj moke za peko. Pričakovati je, da bodo med tem časom dosele nove pošiljave in smo lahko glede moke za kruh brez skrbi. — Aprovizacija je nakupila večje množine marmelade, katero prične zopet v najkrajšem času razdeljevati. — Organizirala se bo nakup večjih množin češenj, katere bo mestna aprovizacija v lastni režiji prodajala. — Zetja je še večje množine na razpolago. Mestna aprovizacija bo kislo zelje prodajala vsako sredo in soboto zjutraj na trgu. Cena 2 K za kilogram. Stranke, ki potrebujejo zelje za lastno porabo in bi ga rade dobile večje množine skupaj, se lahko zgledajo v mestnem aprovizačnem uradu na Poljanski cesti št. 13, kjer se jim bo po možnosti izdalo nakazila za kislo zelje. — Deželno mesto za dobavo klavne živine zopet ni moglo pravočasno dobaviti mestni aprovizaciji goveje živine in se zato meso ne bo prodajalo kot navadno v soboto, ampak šele v nedeljo.

Prodajalci moke se vabijo, da se zgledajo zanesljivo v torek, 18. t. m. ob 9. uri v mestno posvetovalnico radi nakazila blaga.

Petrolei za zavode, urade in oblastva. Zavodi, uradi in oblastva, ki so dosedaj dobivali petrolej na mestnem magistratu na prejemnice, se vabijo, da se itakoj zgledajo v mestni posvetovalnici, ker se bode sicer nadaljnjo nakazovanje petroleja do 31. avgusta ustavilo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA - Stalna ulica 2-4 - Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

živalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,000.000.

4 1/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —